

Evropská strategie pro podporu průmyslového dědictví

Návrhy pro další rozvoj a realizaci Rezoluce 1924 (2013)
„Industrial Heritage in Europe“ přijaté Stálým výborem Rady Evropy jednajícím
jménem parlamentního shromáždění dne 8. března 2013

Vypracovaná v rámci partnerství projektu programu Central Europe SHIFT-X s podporou
evropských sítí a zainteresovaných subjektů

Přijata v Genku (Belgie) v říjnu 2014

- česká verze -

**CENTRAL
EUROPE**
COOPERATING FOR SUCCESS.

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL
DEVELOPMENT FUND

Tento dokument je adresován:

Evropským vládním orgánům

Evropský parlament
Evropská komise (Generální ředitelství EAC, REGIO, ENTR)
Rada Evropy (Parlamentní shromáždění Rady Evropy, PACE)

Evropské nevládní sítě/instituce

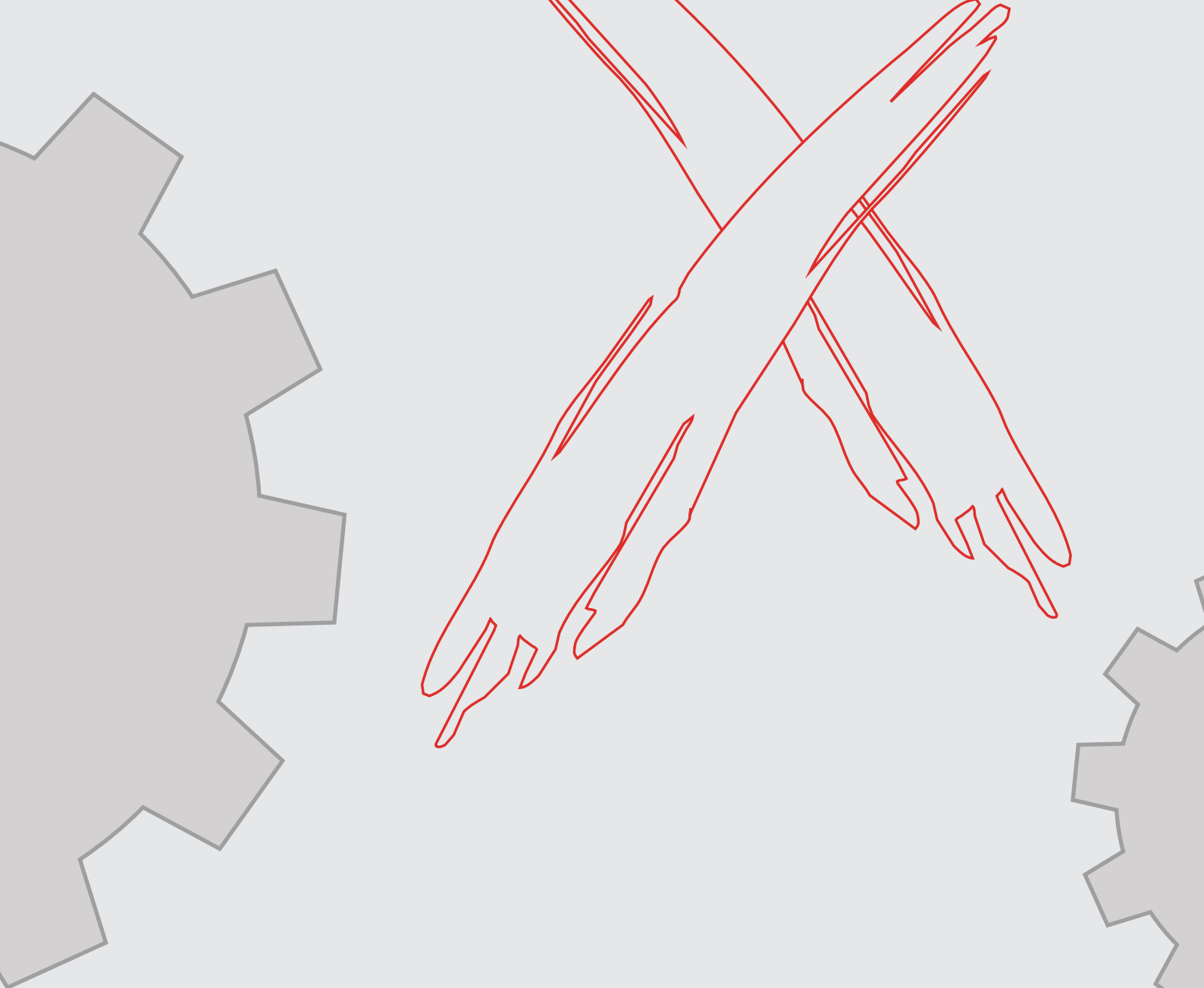
Evropská cesta průmyslového dědictví (European Route of Industrial Heritage, ERIH)
Evropská federace asociací průmyslového a technického dědictví
(European Federation of associations for industrial heritage and technical heritage, E-FAITH)
Europa Nostra (EN)
Evropská kulturní akce (European culture Europe, CAE)
Výbor regionů (Committee of the Region, CoR)
Evropský ekonomický a sociální výbor (European Economic and Social Committee, EESC)

Národní a regionální vládní orgány

Národní a regionální parlamenty
Národní a regionální ministerstva pro hospodářství, kulturu,
územního rozvoje, jakož i jejich technické orgány

Národní a regionální nevládní sítě/instituce

Národní organizace světových institucí zabývajících se průmyslovým dědictvím
(např. TICCIH, ICOMOS, UNESCO)
Národní a regionální výbory pro zachování památek a kultury
Národní a regionální kulturní a umělecké nadace

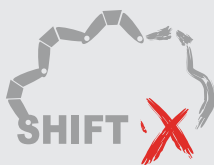
Evropská strategie pro podporu průmyslového dědictví

Návrhy pro další zpracování, rozvoj a realizaci Rezoluce 1924 (2013)
„Industrial Heritage in Europe“ přijaté Stálým výborem Rady Evropy jednajícím jménem
parlamentního shromáždění dne 8. března 2013

Vypracovaná v rámci partnerství projektu programu Central Europe SHIFT-X s podporou
evropských sítí a zainteresovaných subjektů

Přijata v Genku (Belgie) v říjnu 2014

- česká verze -

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL
DEVELOPMENT FUND

Evropská strategie pro podporu průmyslového dědictví

Pozadí

Evropa – kontinent průmyslového dědictví

Evropa je celosvětovou kolébkou industrializace. Do dnešního dne je průmysl klíčovým pohonem evropské ekonomiky. V návaznosti na nedávnou finanční krizi byla průmyslová výroba v zásadě znovu prohlášena za pevný bod kladné reálné hodnoty, jenž zajišťuje příjmy a pracovní místa (Zpráva o konkurenceschopnosti EU 2013¹).

Evropská průmyslová města a regiony výrazně přispěly k prosperitě Evropy tím, že se staly páteří hospodářského rozvoje a klíčovým zdrojem inovací. Zatímco v některých oblastech průmyslová výroba zůstala, v jiných svůj význam naopak ztratila v průběhu minulého století díky globalizaci, přechodu od socialistické k tržní ekonomice, či změně rámcových podmínek.

Vzhledem k této dlouhodobé průmyslové historii a podstoupeným změnám výrobních procesů v průběhu času je dnes Evropa kontinentem s nejrozmanitějším hmotným a nehmotným průmyslovým dědictvím světa.

Průmyslové dědictví je skutečně evropským tématem: i když se jednotlivé národní historie mohou v detailech lišit, průmyslová minulost je jedním z hlavních společných evropských kořenů. Dokonce i první kroky směrem k dnešní sjednocené Evropě byly založeny na průmyslu, když bylo v roce 1951 založeno Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO) – Evropská unie je tudíž sama o sobě součástí průmyslového dědictví.

Společné chápání

Průmyslové dědictví, jak jej chápou podporovatelé, se skládá z památek, staveb, komplexů, oblastí a krajin, jakož i ze souvisejících zařízení, předmětů nebo dokumentů, které poskytují důkaz o minulých či současných procesech průmyslové výroby, těžby surovin, jejich přeměny na zboží a souvisejících energetických a dopravních toků.

To zahrnuje jak hmotná aktiva – nemovitá i movitá, tak nehmotná aktiva, jako jsou technické know-how, organizace práce a pracovníků a komplexní sociální a kulturní odkaz, který formoval život komunit a vnesl do celé společnosti a světa významné organizační změny.²

Cenné části tohoto dědictví musejí být zachovány. Jednou z možností, jak dědictví uchovat pro další generace, je ho citlivým způsobem opětovně využít.

Hlavní výzvy

Památky průmyslového dědictví jsou pravidelně pod silným tlakem ekonomického nebo environmentálního vývoje. Jak zkušenosti ukazují, hodnota kulturně významných míst a průmyslových oblastí je často vnímána se zpožděním: v mnoha případech jsou tyto relikty buď rychle odstraněny jako symboly nelibé minulosti, nebo se jejich stav nepoužíváním zhoršuje. Současně uchování a opětovné využití objektů průmyslového dědictví může být součástí udržitelného a moderního rozvoje měst a zároveň příležitostí pro vznik unikátních prostor pro bydlení a práci.

Průmysl vytváří silnou vůdčí kulturu daného regionu, která má trvalý vliv i nadále poté, co průmyslová odvětví ztratí svou hospodářskou nadvládu a částečně brání alternativním možnostem rozvoje. Vnější vnímání starých průmyslových regionů je stále převážně negativní: obyčejně jsou vnímány jako špinavé, neatraktivní a trpící ekonomickým úpadkem. Na druhé straně témata spojená s dědictvím mají velký potenciál, na němž může být postavena pozitivní a jedinečná image a využity ekonomické výhody.

Rozpoznání evropského významu

My, podporovatelé, považujeme zhodnocení průmyslového dědictví za vysoce relevantní pro současnou a budoucí sociální soudržnost, jakož i pro hospodářský rozvoj v Evropě s ohledem na:

- ✗ pochopení průmyslového a historického pozadí našeho dnešního života;
- ✗ zachování důkazů o dřívějších výrobních systémech, pracovních podmínkách a jejich sociálním dopadu;
- ✗ rozvoj evropské ekonomiky udržitelným a endogenně zakořeněným způsobem;
- ✗ revitalizaci městských částí určováním nových a kreativních způsobů využití staveb, památek a brownfieldů průmyslového dědictví;
- ✗ zpřístupnění těchto důležitých kulturních statků svým občanům jako uživatelům a návštěvníkům.

S potěšením potvrzujeme fakt, že společenský význam průmyslového dědictví se stále více dostává do centra pozornosti evropských politických a správních orgánů. Nejnovějšími aktivitami v souvislosti s tímto rostoucím povědomím jsou:

- ✗ Rezoluce 124 (2013) „Industrial Heritage in Europe“, Rada Evropy;
- ✗ komunikace Komise Evropského parlamentu, Rady, Evropského hospodářského a sociálního výboru a Výboru regionů směřem k „Integrovanému přístupu kulturního dědictví pro Evropu“ (2014);
- ✗ výzvy podané Evropskou komisí, GŘ pro podniky a průmysl, zaměřené na spolupráci projektů na podporu mezinárodního cestovního ruchu založeného na evropském kulturním a průmyslovém dědictví (69/G/ENT/PPA/13/411);
- ✗ stejně jako řada projektů financovaných z evropských fondů na toto téma (ERIH, ReSource, SHIFT-X, Second Chance atd.).

Požadavky

Péče o průmyslové kořeny Evropy

My, podporovatelé, vnímáme průmyslové dědictví jako klíčový prvek udržitelného územního a sociálně-ekonomického rozvoje.

Žádáme všechny relevantní **národní a evropské správy**, aby zahrnuly téma průmyslového dědictví zřetelně a trvale do své agendy. Žádáme o jejich politickou a správní vůli **chránit, udržovat, propagovat, rozvíjet a znovu využívat** evropské průmyslové dědictví ve všech jeho rozměrech. To by se mělo nakonec odrazit ve **speciálních evropských a národních dotačních programech na téma průmyslové dědictví**, případně ve výslovném zahrnutí této záležitosti do jiných programů, např. INTERREG, Horizont 2020, Tvůrčí Evropa či národních programů.

My, podporující evropští stakeholdeři, zdůrazňujeme svou **dychtivost spolupracovat mezi sebou navzájem a s národními a evropskými správními orgány** nad tématem průmyslového dědictví. Proto se tento dokument chová jako politický dokument i memorandum o porozumění pro hlubší spolupráci.

Tento strategický dokument vychází z následujících evropských či světových rezolucí kulturního či přímo průmyslového dědictví:

- ✗ Benátská charta (1964)³
- ✗ Charta průmyslového dědictví TICCIH (2003)⁴
- ✗ Dublinské principy (TICCIH a ICOMOS 2011)⁵
- ✗ Greenwichské prohlášení (Europa Nostra, Výbor pro průmyslové a strojírenské dědictví (IEHC) 2011)⁶
- ✗ Doporučení UNESCO o historické městské krajině (2011)⁷
- ✗ Rezoluce 1924 (2013) „Industrial Heritage in Europe“, Rada Evropy⁸

Přes existenci těchto rezolucí nevznikl do dnešního dne žádný společný evropský přístup k propagaci průmyslového dědictví. Strategický dokument, který držíte v ruce, nabízí v následujících návrzích způsob, jak tuto mezeru zaplnit. Byl zpracován v rámci projektu Evropské územní spolupráce SHIFT-X (Central Europe, 2012-14). Schválený dokument byl předložen veřejnosti v Genku (Belgie) 14. října 2014.

Téma 1: Spolupráce stakeholderů průmyslového dědictví

Horizontální a vertikální míra spolupráce mezi zúčastněnými stranami v oblasti průmyslového dědictví se v rámci celé Evropy pozoruhodně liší na všech územních úrovních (regionální, národní, celoevropské). Vzájemná komunikace s dalšími stakeholdery zlepšuje uznání kulturní, sociální a ekonomické hodnoty průmyslového dědictví a využití jeho potenciálu. Toto přidává na účinnosti projektů průmyslového dědictví; především získáváním zkušeností z jiných souvisejících projektů, jakož i využitím efektu synergie. Spolupráce umožňuje zúčastněným stranám mluvit jménem průmyslového dědictví jedním společným hlasem.

S cílem podpořit spolupráci a součinnost mezi dotčenými stakeholdery na všech územních úrovních navrhujeme následující aktivity:

- ✗ zavedení zprostředkovatelských koordinačních orgánů uznávaných nevládními organizacemi, parlamenty, správou a rovněž vědeckými institucemi;
- ✗ posílení výměny zkušeností s příklady dobré praxe pro management, zachování, opětovné využití a pro modely financování - s cílem vytvořit expertní a lobbyistické skupiny (dobrovolníci, manažeři, politici) a vzdělávací sítě mezi lokalitami;
- ✗ zřizování nových nebo spolupráce se stávajícími fondy a nadacemi působících v oblasti průmyslového dědictví;
- ✗ podpora a mapování různých postupů cestou zdola nahoru, které uznávají roli komunit při určování nových hodnot a významu průmyslového dědictví jako sociálního konstruktů;
- ✗ vypracování evropské deklarace o průmyslovém dědictví, kterou by společně podpořili všichni evropští stakeholdeři.

► Cíl 1: Lepší koordinace a spolupráce mezi regionálními, národními a evropskými stakeholdery v oblasti průmyslového dědictví

Téma 2: Zachování a využití průmyslového dědictví

Cenné hmotné a nehmotné průmyslové dědictví si zaslouží ochranu pro svou skutečnou hodnotu. Nicméně, v mnoha případech je toto dědictví ohroženo v důsledku dlouhotrvající negativní image a strukturálních ekonomických problémů tradičních průmyslových regionů. Citlivé opětovné využití je vhodnější volbou pro zachování průmyslového dědictví.

Průmyslové regiony mají jedinečnou šanci pro hospodářský rozvoj na základě jejich průmyslového dědictví: volný prostor, infrastruktura, architektonická kvalita lokalit, specifické dovednosti, tradice a kultura jejich obyvatel. Průmyslové dědictví může být použito pro nový ekonomický rozvoj, stejně tak i pro turistické, kulturní a muzejní účely. Průmyslové areály se mohou stát mimořádnými obytnými prostory nebo pracovišti pro tvůrčí odvětví vzhledem ke staré průmyslové atmosféře. V mnoha případech mají objekty průmyslového dědictví schopnost být výdělečnými bez veřejných subvencí, pokud se na jejich zvláštnosti pamatuje v době, kdy je jejich opětovné využití rozvíjeno.

Za účelem podpořit **zachování** průmyslového dědictví žádáme národní a evropské správní orgány o podporu následujících činností:

- ✘ zvýšení povědomí o specifických problémech při zachování průmyslového dědictví (což se podstatně liší od tradiční památkové péče);
- ✘ jasné vymezení prvků průmyslového dědictví, které stojí za to ochránit před tím, než začne proces administrativní ochrany, a to s cílem zajistit možnost opětovného využití;
- ✘ financování základní údržby ze strany veřejnosti v případě, že vhodné nové využití neprodukuje dostatek prostředků;
- ✘ vytvoření inventáře objektů průmyslového dědictví v evropských zemích a zavedení platformy propojující národní inventáře pro přístup veřejnosti;
- ✘ spolupráce s kulturními a ekologickými stakeholdery z oblasti průmyslového dědictví s cílem zapojit nové partnery s jejich vlastními možnostmi lobování.

► Cíl 2.1: Zachování průmyslového dědictví

Za účelem podpořit **využití** průmyslového dědictví žádáme národní a evropské správní orgány o podporu následujících činností:

- ✘ podpora tzv. „grass root“ iniciativ při vytváření konceptů na zachování nebo opětovného využití - od počátečního financování, podporu marketingových aktivit atd.;
- ✘ jednoznačně zohlednit průmyslové dědictví v národních a regionálních rozvojových plánech a zapojit občany s cílem zajistit koordinované aktivity podporující citlivé opětovné využití;
- ✘ podpora odpovídajících způsobů financování pro projekty opětovného využití průmyslového dědictví, např. partnerství veřejného a soukromého sektoru, sbírky, revolvingové fondy, systémy veřejné záruky, schémata daňových úlev atd.;
- ✘ umožnit uplatnění integrativních přístupů, které kombinují různé možnosti opětovného využití pro jednu konkrétní lokalitu;
- ✘ úsilí vyhledat finanční prostředky pro danou věc a zřízení kompetenčních center pro ekonomické ohodnocení projektů průmyslového dědictví;
- ✘ povzbudit architekty a školy designu, aby se zaměřili na vzdělávání v oblasti opětovného využívání a obnovy.

► Cíl 2.2: Využití průmyslového dědictví

Téma 3: Rozvoj image průmyslového dědictví

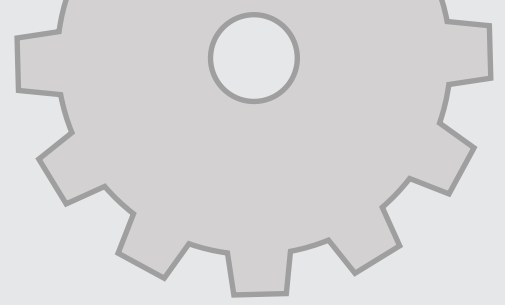
Vnímání starých průmyslových míst je stále často negativní a spojeno s prachem, špínou, nebezpečím a úpadkem. Současně je zde obrovský potenciál pro použití průmyslového dědictví na podporu pozitivního image regionu a jako jedinečného prodejního artiklu, jenž může být například spojen s průkopnickým duchem, tradicemi a schopností inovovat.

Do dnešního dne byl tento potenciál využit jen ve velmi malé míře. Nicméně první slibné projekty jsou již k dispozici, a to na evropské úrovni: Evropská hlavní města kultury se zaměřením na průmyslové dědictví (např. Glasgow 1990, Lille 2004, Liverpool 2008 a Essen 2010), platforma Evropská cesta průmyslového dědictví (ERIH), Evropský rok průmyslového dědictví (EHD) – iniciativa sdružení E-Faith, cena Evropské unie pro kulturní dědictví / Europa Nostra Awards za obnovu staveb průmyslového dědictví a sídel.

Ve snaze podpořit pozitivní image byly vytvořeny následující návrhy aktivit:

- ✘ začlenění témat spojených s průmyslovým dědictvím do všeobecného vzdělání s cílem zvýšit veřejné povědomí a pochopení;
- ✘ pořádání společných akcí na podporu evropského průmyslového dědictví, např. soutěže, kampaně, festivaly, Dny evropského průmyslového dědictví;
- ✘ zavedení evropského i národního ocenění pro iniciativy průmyslového dědictví;
- ✘ realizace národních a regionálních image strategií a kampaní na podporu průmyslového dědictví;
- ✘ rozvoj celostátních a regionálních výstav se zaměřením na toto téma;
- ✘ podpora umění, kultury a cestovního ruchu jako účinných prostředků, jak dostat zapomenuté průmyslové areály do středu pozornosti;
- ✘ zkvalitnění vazeb mezi institucemi průmyslového dědictví a aktivním průmyslem chápaným jako "živoucí průmyslové dědictví".

► Cíl 3: Zvýšení povědomí o průmyslovém dědictví

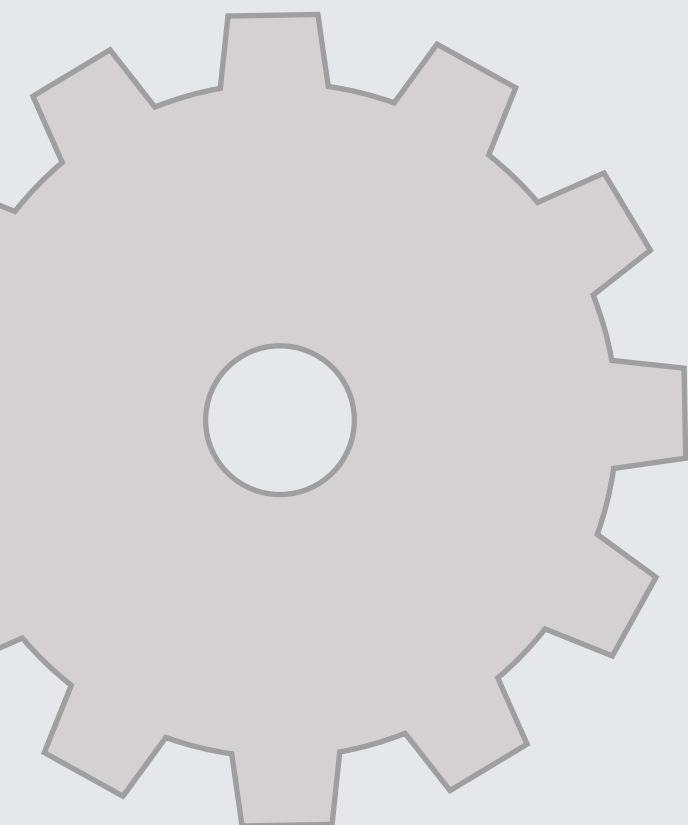
Závěrečná poznámka

My, podporující spolky, regiony a stakeholdeři, očekáváme silný pozitivní posun směrem k důkladnému a odpovídajícímu uznání kulturního významu a ekonomického potenciálu evropského průmyslového dědictví, pokud budou přijata výše uvedená opatření.

Pokud se chcete připojit k naší iniciativě, zaregistrujte se na www.shiftx.eu.

Odkazy

- 1 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/competitiveness-analysis/european-competitiveness-report/index_en.htm
- 2 Společné zásady ICOMOS - TICCIH pro ochranu průmyslového dědictví v podobě památek, struktur, oblastí a krajin. Dublinské principy. Přijato na 17. valném shromáždění ICOMOS 28. listopadu 2011.
- 3 Benátská charta: Mezinárodní charta o zachování a obnově památek a sídel. Mezinárodní rada pro památky a sídla (ICOMOS), druhý mezinárodní kongres architektů a techniků historických budov. http://www.international.icomos.org/charters/venice_e.pdf
- 4 Charta z Nižního Tagilu o průmyslovém dědictví. <http://ticcih.org/wp-content/uploads/2013/04/NTagilCharter.pdf>
- 5 Joint ICOMOS - TICCIH Principles for the Conservation of Industrial Heritage Sites, Structures, Area and Landscapes. The Dublin Principles. Adopted by the 17th ICOMOS General Assembly on 28th November 2011. Dublin principles (TICCIH and ICOMOS 2011) http://ticcih.org/wp-content/uploads/2013/10/GA2011_ICOMOS_TICCIH_joint_principles_EN_FR_final_20120110.pdf
- 6 Výbor pro průmyslové a strojírenské dědictví (IEHC): Greenwichské prohlášení. <http://www.europanostra.org/UPLOADS/FILS/05-09-Industrial-and-Engineering-Heritage-Committee.pdf>
- 7 Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu: Doporučení pro historickou městskou krajinu, včetně slovníku definic. http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=48857%26URL_DO=DO_TOPIC%26URL_SECTION=201.html
- 8 Parlamentní shromáždění: Průmyslové dědictví v Evropě. <http://assembly.coe.int/ASP/XRef/X2H-DW-XSL.asp?fileid=19512&lang=EN>

Tento dokument je podpořen:

Členové Evropského parlamentu a národních parlamentů (stav k 1/10/14)

Člen Rady Evropy, zpravodaj pro Rezoluci 1924 (2013) "Industrial Heritage in Europe"	Ismeta Dervoz	Evropa
Člen Evropského parlamentu (EPP)	Dr. Peter Jahr	Evropa
Člen Evropského parlamentu (SPÖ)	Jörg Leichtfried	Evropa
Člen národního parlamentu (Die Linke)	Jörn Wunderlich	Německo
Člen národního parlamentu (CDU)	Marco Wanderwitz	Německo
Člen národního parlamentu (CDU)	Carsten Körber	Německo
Člen národního parlamentu (SPÖ)	Andrea Gessl-Ranftl	Rakousko
Člen národního parlamentu (FPÖ)	Gerd Krusche	Rakousko
Člen národního parlamentu (ČSSD)	Zdeněk Berka	Česká republika
Člen národního parlamentu (STAN)	Jan Horník	Česká republika
Člen národního parlamentu (ČSSD)	Miroslav Nenutil	Česká republika

Sítě a instituce na evropské / národní / regionální úrovni (stav k 1/10/14)

<i>Sítě / Instituce</i>	<i>Zastoupení</i>	
Trans European Halls – síť kulturních center www.teh.net	Brigitta Persson (generální tajemnice)	Evropa
Asociace evropských hornických regionů (EURACOM) www.acomfrance.org/europe-international/euracom	Patrice Delattre (koordinátor)	Evropa
Asociace "Central European Iron Route" www.members.aon.at/irontrail	Prof. Dr. Gerhard Sperl (prezident)	Evropa
Institút pro novou industriální kulturu INIK www.inik.eu	Dr. Lars Scharnholtz (generální ředitel)	Německo / Polsko
Mezinárodní komise pro ochranu průmyslového dědictví – Německo (TICCIH) www.ticcih.org	Norbert Tempel (národní zástupce a mluvčí)	Německo
Mezinárodní rada pro památky a sídla - Německo (ICOMOS) www.icomos.de	Prof. Dr. Jörg Haspel (prezident)	Německo
Georg-Agricola-společnost pro dějiny techniky a průmyslové kultury www.georg-agricola-gesellschaft.de	Prof. Dr. Helmuth Albrecht (předseda)	Německo
Saské ministerstvo pro vědu a umění, ústřední úřad pro saskou průmyslovou kulturu www.industriekultur-in-sachsen.de	Dr. Dirk Schaal (koordinátor sítě)	Německo
Státní úřad pro ochranu památek Berlín www.stadtentwicklung.berlin.de/denkmal/landesdenkmalamt	Prof. Dr. Jörg Haspel (ředitel)	Německo
Lužická cesta průmyslové kultury www.energie-route-lausitz.de	Antje Bosholt (koordinátor)	Německo
UNESCO projekt Montanregion / Krušnohoří www.montanregion-erzgebirge.de	Matthias Liške (generální ředitel)	Německo
Asociace saských průmyslových muzeí www.saechsisches-industriemuseum.com	Andrea Riedel (ředitel)	Německo
IBA – Mezinárodní stavební výstava Asociace Lužická jezerní krajina www.iba-see2010.de/	Prof. Dr. Rolf Kuhn (předseda)	Německo
Ministerstvo zahraničních věcí www.bmeia.gv.at/en	Dr. Clemens Koya (velvyslanec)	Rakousko
Asociace průmyslníků Štýrska www.iv-steiermark.at	Mag. Jochen Pildner-Steinburg (prezident)	Rakousko
Regionální plánování a rozvoj Štýrska www.landentwicklung-steiermark.at	Mag. Sandra Höbel (ředitel)	Rakousko
Regionální krajina Kempen a Maasland www.rlkm.be	Johann Van Den Bosch (manažer)	Belgie
Expertní centrum pro technické, vědecké a průmyslové dědictví www.etwie.be	Prof. Dr. Peter Scholliers (prezident)	Belgie
Agentura "Flanderské dědictví" www.onroerenderfgoed.be	Sonja Vanblaere (generální ředitel)	Belgie
HERITA – síť pro dědictví www.herita.be	Mevr. Kristl Strubbe (ředitel)	Belgie
Provinční centrum pro kulturní dědictví www.pcce.be	Renata Camps (administrativní pracovník), Igor Philtjens (komisař)	Belgie
Asociace Hornické dědictví Genk www.erfgoedcelmijnnerfgoed.be	Patrick Witters (předseda)	Belgie
Asociace pro průmyslovou archeologii www.industrial-archaeology.org	Keith Falconer (předseda)	Velká Británie
Fakulta architektury - Univerzita Wrocław www.portal.pwr.wroc.pl, www.ticcih.org	Dr. Arch. Piotr Gerber (TICCIH Polsko)	Polsko
Sdružení "Dvě věže" (Dwie Wieże)	Dawid Politaaj (prezident)	Polsko
Kongres na ochranu památek Horní Slezsko www.facebook.com/KOZ14	Joanna Budny (Koordinátor)	Polsko
Úřad ochrany dědictví Lublinského vojvodství www.wkz.lublin.pl/	Dr. Ing. Arch. Halina Landecka (referent)	Polsko
Úřad ochrany dědictví Malopolského vojvodský Krakow www.wuoz.malopolska.pl	Mgr. Ing. arch. Jan Janczykowski (referent)	Polsko
Ochrana dědictví Kujavsko-Pomořského vojvodství, úřad Toruň, Regionální úřad Bydhošť www.torun.wkz.gov.pl/index.php?dzial=1,7	Mgr. Iwona Brzozowska (ředitel)	Polsko
Národní institut pro dědictví / Úřad Toruň www.nid.pl/pl/Regiony/Kujawsko_pomorskie/	Robert Kola (člen TICCIH)	Polsko
Univerzita Mikuláše Koperníka v Toruni, Katedra zachování a restaurování moderního a současného umění www.zkirsn.umk.pl	Prof. Dr. hab. Dariusz Markowski (vedoucí katedry; restaurátor výtvarného umění)	Polsko
Hornické muzeum Zabrze www.kopalniaguido.pl	Barthomiej Szewczyk (ředitel)	Polsko
Nadace otevřeného technického muzea www.fomt.pl	Dr. hab. Stanisław Januszewski (předseda správní rady)	Polsko
Národní institut dědictví www.nid.pl/pl	Dr. hab. ing. arch. Małgorzata Rozbicka (ředitel, profesor Varšavské univerzity)	Polsko
Kulturní centrum Kujavsko-Pomořanského vojvodství www.wok.bydgoszcz.com	Maciej Puto (ředitel)	Polsko
Výbor ČKAIT a ČSSI pro technické památky www.cssi-cr.cz,www.ckait.cz	Svatopluk Zidek (prezident výboru)	Česká republika

Projekt SHIFT-X je realizován v rámci programu CENTRAL EUROPE a spolufinancován z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF). Tento dokument vyjadřuje názory autora. Orgány programu nejsou odpovědné za jakékoliv jejich použití, které by mohlo být učiněno s využitím informací zde použitých.

Lead Partner projektu

Okres Zwickau, Dez. IV, SHIFT-X
Pf 100176, 08067 Zwickau, Německo
E-mail: shift-x@landkreis-zwickau.de
Tel.: +49 (0) 375 4402 25114

Akademický partner projektu

Technická univerzita Bergakademie Freiberg, IWTG, SHIFT-X
Silbermannstr. 2
09599 Freiberg, Německo
E-mail: sekretariat@iwtg.tu-freiberg.de
Tel.: +49 (0) 3731 393406

